

Világ proletárjai egyesüljete!

XXIV. évfolyam.

Abony, 1919. július 27.

30. szám.

ABONY

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Egyes szám ára 30 fillér.

Kapható Dohnál Róbert üzletében.

**ABONY JÁRÁSI DIREKTORIUM
HIVATALOS LAPJA**

Hirdetmények,

nyiltterek, valamint előfizetési és hirdetési díjak közvetlen a kiadóhivatalhoz küldendők.
— Nyilttér sora 1 korona. —

Harcok.

Irta: *Bakonyi Ferenc.*

Harcok tüzeben születnek meg a világot átatakitó eszmék. Harcot vivott az ősember a létfenntartásért, az idő viszontagságai és a vadállatok ellen. Harcot vivott a középkori ember a tudásért és a kulturáért. Harcot vivott a jobbágy a felszabadulásért és harcot vivott a munkás a becsület megélhetésért. Ezen harcokban születtek meg az osztályellentétek és a kapitalizmus kialakulásával a társadalom másik pólusán történelmi események kohójában született meg a „proletáriátus“ az új kor elején. A kapitalizmus kiméletlenül széttépte a kötelékeket, melyek a parasztokat a munkaeszközhöz, a földhöz fűzte „szabaddá“ tette őket. Még pedig kettős értelemben, szabadok lettek, megszabadultak a jobbágyi kötelékektől, szabadon rendelkezhettek munkaerejük felett, de megszabadultak földjeiktől is és szabadságukat éhségükkel kellett megvásárolni.

Az emberiség története osztályharcok története. Ellentét nélkül nincs haladás: ez az a törvény, mely a civilizációt eddig előre hajtotta. A kapitalizmus is megszülte a maga ellentétét: a proletáriátust. Megszülte a proletáriátusra nézve oly hihetetlen szenvedések között, amelyek páratlanok voltak addig a világtörténelemben.

A parasztokból proletárokká erőszakosan átváltoztatott tömegek ellenállás nélkül voltak kiszolgáltatva a kapitalizmus kizsákmányolásának. Mint az Isten csapása sújtott le rájuk a kiméletlen büntetés, százeken rótták éhségtől üzetve az országutakat, a feudálizmus már nem tudta őket eltartani, a kapitalizmus pedig még nem tudta, s az akasz-

tófa, a keréketörés volt az egyetlen orvosság, melylyel a vajudó társadalom a tömegek nyomorát orvosolni tudta.

Ebben a korban a proletáriátus mint laza tömeg, de nem mint osztály volt része a társadalomnak. Csak lassan tömörült egységgé, együtt csinálta végig a burzsoáziával annak forradalmait, ő szolgáltatta a mindenkor tömegeket ezekhez a forradalmakhoz, ebben az időben még mindig nem alakult át osztálylyá, tudatos, saját osztály céljaiért küzdő és saját osztály céljait ismerő, minden más osztálytól elkülönített osztálylyá. 1830. júniusa jelzi a proletáriátus osztálylyá való tömörülését, az a június, melyben 30,000 párisi proletár kiontott vére mutatja, hogy a harc a burzsoázia és a proletáriátus között megindult. Ettől fogva önálló osztálylyá lett a proletáriátus, a harc, az osztályharc megteremtette magát az osztályt, a harc megteremtette az osztálytudatot.

A harc ettől fogva tart napjainkig. A kapitalizmus különböző fázisai szerint különböző volt ennek a harcnak menete, míg végre jött a nagy leszámolás harca, mely 1918. október 31-én kirobbant és 1919. március 21-éig elérkezett ahhoz a fejlődési folyamathoz, amikor is a már osztálytudatos forradalmi elszántaságú proletáriátus elérkezettnek látta az időt arra, hogy maga vegye kezébe sorsának intézését s megkezdte az új harcot a kisajátítói ellen, a kapitalizmus ellen. Ennek a harcnak még csak a kezdetén vagyunk, a világháború borzalmi indították a harcot erre az utra. A kapitalizmus kérlelhetetlen, könyörtelen eszközökkel vitte a milliókat erre az utra, ám a kapitalizmus küzdelme a kisebbik csoport, a kiváltságosok javára folyt. E háború végén

tudatára ébredtek a dolgozó milliók annak, hogy rengeteg életet, javakat és kulturát pusztítottak el és ha most nem térnek arra az utra, hogy megváltoztassák a termelőrendet, akkor később újra visszatérhet a kapitalizmus világrendje, a kizsákmányolás lehetősége s a kizsákmányolással együtt visszatérne még az eddiginél is borzalmasabb világháborúnak lehetősége. Ezt a lehetőséget zuzza szét az öntudatos proletárság, Ennek a világháborúnak megisméltődését teszi lehetetlenné a proletár öntudat és hogy ezt elérhesse, kezébe kell venni ezt a hatalmat a proletárság javára, termelőrendjének megalapozására kell fordítania. Nem mondanak le a hatalom urai, a termelő eszközök birtokosai egyszerűen a kiváltságaikról. Pillanatról-pillanatra kísérletet tesznek arra, hogy elvesztett hatalmukat visszahódítsák, termelő eszközöket megszerezzék és milliók kizsákmányolását a maguk javára tovább folytathassák. Ezen aljas és önző céljaik elérésére éppen a proletáriátusnak azt a részét akarják megnyerni, melyek még nem jutottak el az öntudatoságnak azon fejlődési fokára, hogy saját sorsukat irányíthassák, valamint azt a tisztviselői gárdát, kik eddig is tudatosan, vagy öntudatlanul tolták előre a kapitalizmus szekerét. A tisztviselő osztály, mely éppoly kiuzsorázott páriája volt a kapitalista termelőrendnek, mint a munkás, de kiváltságos osztály helyzeténél fogva, melyre az iskolázottság, a vasalt nadrág és fehérgallér predesztinálta, mindig különbnek hitte magát a munkásnál, s így a szociális eszmék a minden dolgozó közös érdekeinek megértése és együvé tartozása csak később jutott el hozzá. Ma már közülük is sokan felismerték helyzetük tartha-

tatlanságát és öntudatosan állnak a kommunizmus zászlója alá és csak azok óhajtják vissza a régi rendet, akik 10—20 korona magasabb fizetéssel elnyomóik lehettek osztálytársaiknak.

A kommunizmus hatalmas ereje, mely elindult világhódító útjára, keletre-nyugatra, mindinkább érezteti érlelő hatását, a kishitűek és kételkedők között. A július 21-iki világsztrájk pusztító viharoként száguld végig a kapitalizmus világrendjén. A világ munkássága ébred s megújulnak a harcok, melyek hivatva lesznek lerombolni végleg a kapitalizmusnak düledező épületét és ennek nyomán épül fel a világ dolgozóinak egyesült Tanácsköztársasága.

Proletáriskola.

Annyi bizonyos, hogy az őserdőben egyedül vagy párosával éledgélő ősembernek nem volt valami henyelmes az élete. Eledele bogycsoport volt és gyökér, vagyis, amit éppen készen talált, csak felvette a földről letépte a bokorról. Háza teteje nem volt sem zsindejből, se meg nádából, hanem Isten²csillagos egéből, aminek pedig többek között az a nagy hibája is megvan, hogy becsurog rajta az eső.

S még ezt a fogadót is előkelő vendégekké kellett megosztania. Nem kisebb urak laktak ott, mint a tigris, a kígyó, a medve s még egyébek, akiktől bizony volt neki mit tartania. De nem azért volt ember az ember, hogy ne tudjon magán segíteni. Még szőrös volt a teste, még majom szabású az arca, de szűk fejében már megindult a gondolkodás. Csalafinta eszével csakhamar túl járt a legravaszabb állaton is.

Fákra mászott, barlangokba bujt a támadó állatok elől. S ha mégis zaklatták, hát védekezett. Hogyan? Hát köveket dobált a támadóira; faágakat kapott fel a földről s ha sokat bolygatták, odavágott a nálánál jóval erősebb állatnak is. Amikor a küzdelem hevében fogaival is segíteni kellett, megízlelte a vért s később úgy megszerette, hogy ezért vadászni ment, majd az elejtett állat húsát is megette; bőrét lenyuzta, ruhának használta.

S ettől kezdve az ember nem várta be amíg az állat megtámadta: ő maga kereste vele a találkozást. Utón-utfélén megtámadta, szándékosan lesett rá. Így a gyámoltalan, gyáva emberből esze folytán, amivel a szükséghez tudott alkalmazkodni, őserdők retgett ura lett s ezzel egyidejűleg természet kegyelméből éledgélő állatból céltudatos termelővé változott.

Mit termelt? — Hát . . . döngöt. (Ez volt a termelés eredménye, a termék.)

Miből termelte? — Állatból. (Ez meg a termelés anyaga.)

Hogyan termelte? — Agyonütéssel. (Ez a termelő munka.)

Mivel termelte? — Füttykössel vagy kővel. (Ezek a termelő eszközök.)

S hogy miért termelte? — Hát amiért ma is, tegnap is, holnap is és mindörökké termel az ember, amiért a gyárak dolgoz-

nak, amiért a földeket szántjuk, amiért a vasutak járnak, amiért minden munka történik, minden eszköz dolgozik, minden anyag elhasználódik; a megélhetésért, egyedül a megélhetésért.

De mi történt, ha éppen nem volt megfelelő kő, vagy husáng az ember kezé-
ügyében? Hát az történt, hogy derék ősapánk letört egy ágat a fáról, vagy úgy ütötte egymáshoz a köveket, hogy épp egy kezébe beleillő szilánk pattanjon le belőle. Így jutott el az ember a szerszám készítéshez.

És ez is termelés, ha nem is irányul közvetlenül a megélhetésre, mert közvetve mégis csak azt szolgálja és azért ezt közvetett termelésnek nevezzük, míg a másikat közvetlen termelés a neve.

És minél jobban fejlődik az ember, annál több és többféle közvetett termelésre van szüksége. Ma már az emberek egész nagy tömege foglalkozik közvetett termeléssel. Így mindenki, aki csak szerszámok vagy gép gyártásával foglalkozik, továbbá az orvos, aki ugyan se kosztot, se kényelmet nem csinál, de segít megszerezni hozzá az egészséget, a tanító, aki az eszét élesíti minden dolgozónak, a művész, ki jó kedvet termel meg lelki rugalmasságot, na még a kereskedő, a vasutas, aki megtermelt javakat elosztani segít és még sok mindenki, akit nehéz volna mind felsorolni, mind, mind a közvetett termeléssel szolgálják az emberiség ügyét.

. . . De ne menjünk annyira a mai világba, maradjunk még egy percig ősapánknál. Ősapánknál, akit mondjuk éppen Péternek hívtak, (aki nem hiszi nézzen utána az anyakönyvben.)

Na ez a Péter egyedül lakott tisztelt családjával az őserdő nyugati szélében, mindjárt balra az öreg szilfától és régen jobbra a hidegvizű forrástól. Leghőzelebbi szomszédja Pál volt, aki azonban már kint lakott a sikságon.

Hát amint ez a Péter egy szép napon a barlangja előtt üldögélt, egyszerre egy szarvast látott egy bokorból kiugrani.

— Anyjuk, nagy tüzet rakj, megyek a vacsoránk után. Kiáltott be a barlangba Péter, s azzal futott, hogy hajításnyira kapja az állatot. Az állat sem volt rest, még gyorsabb futásnak eredt. Péter utána, árkon, bokron keresztül.

(S hogy érdemes volt-e neki szaladni, elolvashatjuk a jövő heti „Proletáriskolában.”)
(Folyt. köv.)

Közegészségügyi rovat.

Rovatvezető: Pfannenwal Mátyás.

A fertőző nemi betegségekről. Azon betegségek közül, melyek a háborúval kapcsolatosan nagyfokban fellépnek az emberek közt és még sok-sok évvel a háborúk lezajlása után is ezrével szedik majd áldozatukat a legelterjedtebbek a fertőző nemi betegségek.

Már a háború előtti időben is igen elharapódtak ezen betegségek, részben azért, mert a mindinkább nehezebbé váló megélhetési viszonyok folytán mindinkább elfolódott azon idő, midőn a házasulandó fiatal emberek megházasodhattak, mindinkább szaporodott azon idősebb legényemberek száma, akik, minthogy meg nem házasodhattak, házasságonkívüli nemi életet éltek és így igen gyakran ki voltak téve annak

a veszélynek, hogy nyílt vagy titkos prostituált nőkkel való érintkezés folytán nemi bajt szerezzenek.

Különösen nagy városokban, ahol igen sok nőtlenségek, diákok, katonák stb. él, vannak elterjedve a nemi betegségek. A háború millió és millió férfit ragadott ki családi köréből, sokakat a feleségük mellől, másokat a házasság elől. Hónapokon, éveken át a sok férfi gyakran nem tudott ellenállani a nemi ösztönnek és ott keresett kielégülést, ahol lehetett, a front mögötti városok-falvak kéjnőinél, női lakosainál, válogatás nélkül, sokszor az alkohol mámoros fővel. De nemcsak a fiatalok, hanem öregebb családapák is. Az ilyen, legtöbbször fertőzött nőkkel való érintkezés folytán explosíószerűen terjedt el a nemi betegség a katonaság közt. Az ilyen beteg katonák, sokszor gyógykezelés nélkül, vagy csak alig kezeltetve bajukat, hazajöttek szabadságra. Otthon tárt karokkal fogadta a hazatérteket a sokat aggódó hitves, akit a viszontlátás örömeiben éppen az fertőzött meg és tette hosszuidőkre beteggé, akit legjobban szeret, akinek az életéért éjjel-nappal reszketett. Az ilyen tragédiáknak a száma óriási módon megszorodott, amidőn novemberben a katonák az összes frontról mindeu orvosi ellenőrzés nélkül kerültek haza.

Hány és hány volt katona szenved még most is nemi betegségben anélkül, hogy kezeltetné magát és még több azoknak a száma, akiknél a betegség első tünetei elmúltak, akik azt hiszik magukról, hogy egészségesek és nyugodt lelkiismerettel élnek házasság életet, vagy kötnek házasságot. És csak mikor a feleség — az új menyecske betegszik meg — vagy gyermeke halva születik, talán akkor — sajna a legtöbb még akkor sem eszmél arra, hogy a katonaságnál szerzett baja okozója az ő családi szerencsétlenségének.

A korai vetélések, a halva született magzatok száma ijesztő mértékben növekszik mindenütt az országban. Abonyban pl. az 1919. év I. felében elhalt 176 ember, ezek közül 31 gyermek volt vagy halva született, vagy kora szülött. Tehát egy fél-évi halálozásnak egyötödrészét csak a halva született magzatok képezik.

Ha most keressük mi annak az oka, hogy oly sok terhesség szakad idő előtt félbe, hogy oly sok a halva született magzatok száma — úgy rájövünk, hogy a legtöbb esetben a szülőknek a vérbaja, a lues vagy syphylise az oka annak.

Népmozgalmi adatok:

A lefolyt félévben városunk területén a születések száma 206 (mult évben 161.) Fiu 105, leány 101. Halva szül. 12. Iker-szülés 4 esetben. Házasság kötött 168. (m. é. 44.) A férfiak közül 2 bécsi, 2 Román, 1 orosz, menyasszony 1. Nőtlen férfi öz. nővel 8. Öz. férfi hajadonnal 16, özvegyek között 3. Nőtlen férfi elvált nővel 3, elváltak között 1, elváltférfi hajadonnal 1. Felbontatott 7 házasság.

Elhalt 169 egyén (m. é. 187.) Finemű 99, nő 70. Hősi halált halt 10. Elhaltak: tüdőgümőkórban 28. Aggsági gyöngeségben 26. Vele született gyöngeségben 16. Tüdőlobban 10. Spanyol betegségben 4. Rákban 6.

Gránát robbanástól 4. villámütéstől 1. Agyonlövetett 4. megfojtatott 1. Baleset folytán haslövés 1. Kocsiról leesés 1, önlövés 1 vérmérgezés 1, önakasztás 4. Vizbefult 1, vonateigázolás 2, csonttörés 1. Elhaltak 1 éven alól 24. 1-től 10 évesig 13. 10-től 20 évesig 20. 20-tól 30-ig 13. 30-tól 40-ig 13 40-től 50-ig 10, 50-től 60-ig 15. 60-tól 70-ig 22. 70-től 80-ig 90-ig 13. 90-től 100-ig 1.

Osztályharc és forradalom Magyarországon.

Irta: Szabó Károly.

(Folytatás.)

Osztályharc Magyarországon 1914. augusztusig.

A világháború kezdésének napja dátuma egyuttal a várbéke kezdetének, az Európai munkásság osztályharcza beszüntetésének és a II. Internacionálé felbomlásának. Magyarországon is választó — 1914. augusztusa — az osztályharc szempontjából. Ami 1914. augusztusig történt, az a 48-as forradalomban hatalmon maradt nagybirtokosság és az élet lehetőségéhez jócskán hozzá segített burzsoázia együttesének, korlátlan kizsákmányolás útján keresztüli, lassu felhizása volt. Hogy ha az imperializmus fejlettségi fokát a burzsoázia utolsó fejlődési stádiumának ismerjük el, akkor kénytelenek vagyunk megállapítani, hogy 1914-i Magyarország kizsákmányoló osztályainak termelési rendje fejlődésének imperialista fokáig nem jutott el. Az Ausztriával való szerencsétlen összekötöttség, a Németországgal való még szerencsétlenebb szövetség odajuttatta az országot, hogy amikor a burzsoáziának két táborba sereglett erői között a küzdelem, a világháborúnak nevezett szörnyű mézárulás, a világ, mint piac újra való felosztásáért megkezdődött, Magyarország áldozati bárányként löketett annak kellős közepébe uralkodó osztályai által, akiknek, ha nem is volt eminens érdeke a világháboruban való részvétel, de átlagos kizsákmányoló érdekeiknek kedvezőnek látták azt, — tekintet nélkül arra, hogy mi volt Magyarországnak fejlettségi foka. Ez oly körülmények között történt azután meg, amik művésziesen elfődték a rablásra induló német burzsoáziát, mint az így történés előidéző okát és a dolgoknak olyan színezetet adtak (Tisza nevéhez fűződik az a szerencsétlen förmedvény, amelyikben a szemétdomb ráizen a béresgyerekekre, hogy hordja el) mintha a háború felidézésének okozója Magyarország lett volna. — Pedig csak a világ burzsoázia egyik hatalmi csoportjának célját szolgáló eszközként, uszály hordozójaként a német burzsoának keverttünk bele az egész ördögi komédiába. Ez csak úgy volt lehetséges azonban, hogy az uralkodó osztály, a nagybirtokosság, borzasztó gazdasági tulerejével már rég hozzá szoktatta a népet a bekötött szemekkel, az ő általa mutatott utak követésének politikájához.

A magyar politikai szintér — a hivatalos politikáról beszélünk — soha sem volt teljes terepe az osztályok küzdelmének. A politika színpadán a nagybirtokosság Duhaj Miskái játszottak alkotmányosdit. Játék volt ez többféle szempontból is, amit ők politikának, sőt sok esetben magas politikának óhajtottak a tömegek megtévesztésére be-

állítani. A parlamentben a nagybirtokosság osztályérdekeinek ellenére irányított egyetlen támadással sem találkozunk. Amennyiben osztályédekkérdések a parlamentben felmerültek, azok ritkán érték meg az ország érdekeinek megfelelő elintézésüket, pedig sohasem a nagytömegek érdekeinek értelmében hoztattak szönyegre. A fejlődő, Ausztriával bő provízió pontos adófizetésének lehetőségi alapján szövetséges magyar fiánc-kapitalizmus birta csak elérni fejlődésének azt a fokát, hogy érdekei néha-napján szóvá tétettek a parlamentben. Azonban azt, hogy pártképviseletet kapjon, még ő sem tudta elérni. A nagy tőkének parlamenti képviselete csak kerülő uton létezett a parlamentben. A nagybirtokosság egy pár, — a százezer holdak jövedelmével meg nem elégedő — képviselőjének a bankok elnöki állásaiba való beválasztásával birt magának érdekeinek alkalmi képviseletét elvállaló parlamenti támogatást találni. Az osztálytagozódás fejezetében rámutattunk az okokra, hogy miért történt ez így. A nagy tömegek, a dolgozó proletáriátus, a kisbirtokosság és kisiparosság érdekképviselettel a parlamentben egyáltalában nem rendelkezett. A proletáriátus, választó joga nem lévén, nem vétetett emberszámba. A kisbirtokosság, iparos és kereskedő középosztály pedig azért nem, mert nem állottak egységes vezetés alatt és érdekeik képviselőül vagy papokat, vagy grófokat küldtek a parlamentbe. Ha be is került egy pár becsületes kispolgár az is az Apponyi és Andrássy-féle hazaffyzmus kapuja elé állított börtönynek, hogy üvöltve jelezze a függetlenségi párt mögött álló tömeget. Így mindenkit kirekesztve, minden osztályérdeket kizárva, a hivatalos politika hatalmas küzdelmi, nemzeti színű obstrukciói, honfi bánatos kapálódzásai, tintatartókkal súlyosított „szállók az Urhoz” jellegű alkotmányos küzdelmel azzá egyszerűsödnek valóban, amik voltak. A mindenkit brutálisan kizsákmányoló nagybirtokosság, kizsákmányolását elfeledni akaró silány komédiákká. Nem volt mindez más, mint a komédiázás alatti szigorú őrzése kiváltságaiknak és a magyar viszonyok és a nép politikai éretlenségét szomorúan tükröző vissza mindaz, hogy az ipari munkásság kivételével mindenki felült az országban ezeknek a politikai handabandázásoknak, amik végeredményben a Tisza és Andrássy család prestige küzdelmeivel tartalmat nyert komédiázások mellett, az osztályérdek megvédéséből állottak. A nagybirtokosság juhászai, a magyar parlament képviselői valóban úgy őrizték az első rend kiváltságainak nyáját, hogy abból 1848. óta mi sem veszett el. Talán még ma is megdönthetetlen volna uralmuk és hatalmuk, ha azt az egyetlen politikai ballépést, hogy azokkal mentek a világháborúba, akikkel menniök kellett, de akik gyöngébbek voltak, el nem követik. De Tiszának minden, a földforgását megállítani való akarásához hosszú időig elég konoksága sem birta előre kivédni azt, ami katasztrófája lesz majd mindennek a világon, ami reakció, a világháborút.

Az igazi küzdelem nem a fórumon folyt. A tömegek politikai jogáért, a demokrácia felé való törekvés alapkövetelményét, a politikai jogok birtokát jelentő, általános, egyenlő és titkos választójogért az igazi küzdelem a parlament sáncain kívül folyt. Minden, ami Magyarországon osztályharcnak

számítódik, a teljes egészű, igazi osztályharcos küzdelem, a választójog frontján harcoltatott. A választójogért együtt harcolt a munkásság és földművesség. A radikális gondolkodású kispolgárság és a proletárlétének dacára a burzsoáziához szító lateiner osztály is, magával a burzsoáziával egyetemben. A lateiner osztály, amelyik a burzsoázia hozzá nem értése és hozzá érteni nem akarása dacára, átérezve ösztönösen a burzsoázia és nagybirtokosság között kikerülhetetlenül elkövetkező összeütközést, a polgárság győzelmét jelentő történelmi szükségyszerűségként elkövetkező letörését a nagybirtokosságnak. Már kovácsolta az elméleti fegyvereket és szerveződött, osztályát a proletáriátust cserbehagyva a burzsoázia érdekeiért, mert meglátva ennek a legközelebbi harcnak conjunkturálisát. Azonban csak azért harcolt minden osztály együtt a választójog frontján, mert osztályérdekeik védelmére egyedül itt találtak osztályharcos ütköző pontot, a nagybirtokossággal szemben. A választójog minden osztálynak mást és mást jelentett. A burzsoáziának jelentette volna egy érdekképviselethez való jutását a parlamentben, aminek elérésére nyílt harcot sohasem mert ugyan indítani, de nagyon vágyakozva rá és borzasztóan szükségesnek találva azt, mindig szívesen vette az osztályharcos munkásság támogatását a választójogi küzdelemben. Leszögezésre érdemes, hogy feledésbe ne menjen, hogy akik igazán véreztek, harcoltak és megalkuvást nem ismerően vonták le, a revizionista szocializmus elméletének elvi alapján állva, annak minden taktikai konzekventiáját és a történelmi kategoria dialektikus fejlődés irányában evolucionáló akkori állapotának következményét, azok a budapesti és egy pár nagyobb város ipari munkásságai voltak. A választójogi tüntetés szétkardlapozott, leattakolt és vérbefojtott felvonulásain a tüntető oszlopok sorait, a keretet, az osztálytudatos ipari munkásság töltötte ki. A többi osztályok csak rendezőket bocsájtottak a küzdelemhez, ami az uccán folyt mert, lefolytatására az uccát kellett választani, hisz ami az uccai küzdelmekkel paralell a parlamentben, választójogi küzdelem név alatt lejátszódott, az a küzdelem paródiája volt csak. Pedig a munkásságnak lett volna legkésőbb valami haszna, amit nyomorult helyzete javításául felhasználhatott volna, a választójog demokratikus vívmányából. A legszelesebbkörű választójog kivívására akkoriban kilátása sem volt a munkásságnak. A nagybirtok tulereje, a történelmi hivatásával szemben közömbös burzsoázia, a szervezetlen kispolgárság, a politikai analfabéta kisbirtokosság és az osztályharc utjától távol álló földműves szegénység középkori politikai éretlensége miatt még szép volt, hogy az ipari munkásság tömegében becsületesen küzdők akadtak. A demokratikus választójog első eredménye, logikus következtetésként az akkori viszonyok ismeretéből kifolyólag, a nagybirtokosság osztályszámát kitevő alig 9000 lélek kezében levő teljes politikai hatalomnak az ipari, pénzügyi és kereskedelmi burzsoázia kezére való átvándorlását jelentette volna, mindamelllett, hogy a munkásság egy pár képviselője is bejutott volna a parlamentbe. Azután megindult volna egy áldatlanul hosszú politikai harc, egy offenzíva a nagybirtok ellen, annak tulereje megtöréséért. Talán már a második, az általános egyenlő titkos

választójog alapján egybeülő parlamentnél megtörténhetett volna — harc nélkül semmi esetre sem már csak a nagybirtokosság közismert konoksága miatt sem — a politikai hatalomnak polgári demokráciává való változásával egyetemben, a feudo-burzsóázia termelési rendnek, tőkés termelési renddé való átfarmálása. Tagadhatatlan, hogy nagy munka lett volna ez az alamuszi magyar burzsóázia részére, de a politikai hatalomnak ilyen módon a tőke képviselőinek kezébe jutása feltétlenül magával hozta volna a tőke abszolút uralmának biztosítását a termelési rend vezetésében, ami Magyarország számára mégis korszerűbb államrendi és gazdasági átépítést jelentett volna. A nagybirtok horribilis komplexumának szétbontása alighanem úgy következett volna be, hogy a kiváló „nemes” birtokos családok kezéből a föld a tőkés kezére ment volna.

Hisz minden politika és pártküzdelmen túl is, a politikai jogaiért sarkára állni lusta burzsóáziának, egy a nagybirtok ellen, annak összevásárlására irányuló akciót látunk a nagytőke részéről — amit földéhséggel azok részéről, akik ugyancsak szerették a pénzt és ha másért nem, kamatozó tulajdonságáért — mint a magyarországi tőkés — megmagyarázni nem lehet. Nem célzott a tőkés részéről megindított nagybirtok vásárlás egyebet, mint a politikai hatalomnak kerülő uton való megszerzésére irányuló cselekvést. De a nagybirtok is résen állt és mikor már egy pár születésénél fogva rendezetlen vallásu pénzember, belépés előtt vallását rendezve, egész a főrendiház fotelejáig jutott, haltot kiáltott és a gazdátlan birtokok és a zavaros viszonyok között csődöt ballagó mágnások birtokainak összevásárlására a Nemzeti Kaszinó titokban indított ellenmozgalmat.

(Folytatjuk.)

HIREK.

— **A direktórium közleményei.** Mindgyakrabban fordul elő, hogy egyesek elvesztett élelmiszerjegyeik helyett ujak, illetve póttjegyek kiadásáért jelentkeznek. Ily esetekből kifolyólag előfordulhat visszaélések meggátlása és egyéb elosztási zavarok elhárítása szempontjából értesíti az élelmezési hivatal vezetősége a közönséget, hogy elvesztett jegyek helyett ujak semmi körülmények között ki nem adatnak, miért is azokra a legnagyobb gond fordítandó. Hogy a jegyek megőrzése megkönnyíthessék, elhatározta az élelmezés vezetője, hogy az élelmiszerjegyek kiskönyvecskékben össze-síttetnek, melyek könnyebben lesznek kezelhetők s a jövő hóban kerülnek kiosztás alá.

A munkás, katona és földmunkás szegények tanácsa folyó hó 24-én tartott gyűlésén, a két községi szülésznői állásra Fekete Andrásné és Urbán Józsefné szülésznőket választotta meg.

A batyuzás betiltása. A Népgazdasági Tanács Közellátási főosztályának rendelete. A jövőben élelmiszert csak igazolvánnyal lehet szállítani és igazolványt magánosok számára nem adnak ki. Ezen rendelet alapján felhívjuk Abony és járása lakosságát, hogy mindennemű élelmiszer kivitteltől a saját érdekében tartózkodjon, mert nemcsak

a vasut állomáson, hanem a vonaton is mozgó-őrséggel szigorúan ellenőrzik és akit kicsempészésen érnek, nemcsak az áruját kobozzák el, térítés nélkül, hanem ezenfelül még meg is büntetik. Azok, akik indokolt esetben hosszabb időre elutaznak, 3 napra szóló élelmiszert magukkal vihetnek a helyi élelmezési hivatal engedélyével.

— **A forradalmi törvényszék ítéletei.** Abony járási forradalmi törvényszéke a következő marasztaló ítéleteket hozta: Király Albert abonyi lakost sikkasztás vétsége miatt 2500 korona pénzbüntetésre és saját kosztján 20 napi kényszermunkára, valamint a Direktórium által kiutalt bőrongyagot tartozik kifizetni és azt elkészítve a károsultaknak átadni, Weisz Rózsi szolnoki lakost élelmiszer csempészet miatt az elkobzott élelmiszerért befolyt 288— koronára, — Gulyás Andrásné abonyi lakost vörös katonára vonatkozó tiszteletet sértő kifejezésért megdorgálásra, — Stiller József nihlendorfi illetőségű, jelenleg Abonyi Sasalom pusztai lakost, ellenforradalmi kijelentés, fegyvertilalom megszegés és a gazdasági alkalmazottakkal szemben tanusított nyers bánásmód bűncselekménye miatt Abony és járás területének elhagyására, — Habony Mátyásné abonyi lakost élelmiszer csempészet miatt a csempészett élelmiszer elkobzására, — Benkő Rózsi Békéssámsoni lakost minősített lopás bűncselekménye miatt 1 és fél évi kényszermunkára ítélte.

— **Matiné.** A burzsóazi, a kapitalizmus letörése, a fizikai s szellemi erő, a tehetség s az általános kultúra föllendítése, ápolása s naggyá tétele a kommunizmus egyik legnagyobb föltétele. Ha a szellemi s fizikai erőnek társulni, egyesülni kell, hogy megtudja vivni harcát az elnyomó, leigázó régi rendszer ellen. Az abonyi szellemi s fizikai ifjómunkások csoportja átérezte, hogy testvérerősödés által való összetartással lehet kart-karba fűzve előre törni, így lehet csak megalapozni s erőssé tenni a kommunizmus államot. Matinét rendezett a volt Ipartestületben, mely kezdetnek nagyon kedves volt. Megrovandó azonban az a közöny, mely Abonyban dívik. Pedig hát érdemes lett volna azt a szellemi ifjómunkások szüleinek az inasitartó mestereknek is meghallgatni, mivel a szereplőket a további tevékenységre, tehetségük gyarapítására serkentették volna. A kis dalcsoport, mit Kovács Béla tanító vezetett a Marsailleaise-sel nyitotta meg a műsort. Löffler György titkár szép kis beszédben vázolta a szellemi s fizikai ifjómunkások barátságát, illetve a proletárdiktaturát. Hirn Pál átérezve szavalta el Kiss József: „Tüzek” című gyönyörű versét. Ringeisen József és Werowszky László hegedűn pár zeneszámot adtak elő kellő begyakorlással s tudással. Pössel Margitka Ady Endre: „Magyar Jakobinus dala” című remek versét szavalta el a hallgatóság nagy tetszése mellett. A szereplőket a kevés számú közönség tapssal jutalmazta, mit méltán meg is érdemeltek. Végül az Internacionale gyönyörű dal elhangzása után a kis megnyitó matiné véget ért. Csak bátran előre!

— **Gyász eset.** Suljos csapás érte özv. Szombati Jánosné és családját. Fiát, Szombati János, zagyva-rékasi jegyzőt, egy szabadságos katona f. hó 7-én hátulról orozva lelötte. A rokonszenves fiatal ember két napig kínlódott átlött mellével, míg

aztán szerdán kiszenvedett. Temetése Abonyban, szülői házuktól ment végbe nagyrésztét mellett.

— **Büntetőbiráskodás kihágási ügyekben.** A Forradalmi Kormányzótanács CXXIV. számú rendelete szerint a kihágási ügyekben a büntető biráskodást Budapesten a kerületi munkás-, katona- és földmivestanácsok, járási székhelyeken — a járás egész területére — a járási tanácsok, városokban a városi tanácsok gyakorolják, A tanácsok a bírakat a területükön lakó oly egyének közül választják, akiknek a Tanácsköztársaság értelmében választójoguk van. A kihágási bíróságok hatáskörébe tartozik mindazoknak elbírálása, amelyek a régebbi szabályok szerint rendőri büntető eljárás alá, a volt kerületi előjáróságok, a rendőri hatóságok es egyéb volt közigazgatási hatóságok hatáskörébe tartoztak. Nem tartoznak a kihágási bíróságok hatáskörébe azok a kihágási ügyek, amelyeket a Forradalmi Kormányzótanács vagy a népbiztosok rendeletei a forradalmi törvényszékek hatáskörébe utaltak. Ezen bíróság Abony és járása részére is megalakult és a járási direktórium (volt főszolgabíró hivatal) helyiségében működik.

— **A művelődési osztály közli** azokkal, akik zenét tanulni iratkoztak, hogy hétfőn délelőtt jelenjenek meg a polg. iskolában. — A közoktatásügyi népbiztos Lebovics Illést zongora, hegedű, cimbalom tanítással bizta meg a polg. iskola mellett szerzett zeneoktatási csoporthoz.

— **Zenekar alakulás.** Nagyhaju Kálmán jóhirű, első primás tiz tagu zenekart alakított, állandó karmester vezetése mellett. Előadnak classicus zeneműveket s a legújabb zene termékeket. Ajánlja szolgálatát családi és egyéb ünnepélyes alkalmakra, méltányos díjazás mellett.

— **Hegedű tanítás.** Zsákai Mihály karmester ajánlkozik hegedű tanításra, kezdők és haladóknak, hangjegyek ismertetése mellett. Lakása Rákóci-ut 19. sz.

Szerdahelyi János
könyvnyomdájában egy tanuló
fizetéssel felvétetik.

Uránia
mozgó színházban
ma előadásra kerül
Vörös boszorkány

bűnügyi regény 4 felvonásban.

**Kezdeté este 7 és fél
9 órakor.**

Helyárak: Páholyülés 8 kor,
fenntartott hely 6 kor. I. hely
5 kor. II. hely 3 kor. III. hely 2
kor.